

30 Ιουλίου, 1996

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 155(4) ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ
ΑΡΘΡΟ 3 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
(ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1964,

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΥΡΣΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ (ΑΡ. 2)
ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΟΥ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ
ΤΥΠΟΥ CERTIORARI,

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ ΗΜΕΡ. 13.5.1996 ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΡΚΟΥ ΔΗΛΩΣΕΩΣ
ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΑΓΟΜΕΝΩΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ 6/3/96
ΓΙΑ ΑΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ 15/2/1996, ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ 5061/95 ΤΟΥ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ.

(Αίτηση Αρ. 121/96)

5 Αρχές της φυσικής δικαιοσύνης — Δικαίωμα ακρόασης — Διάταγμα επι-
τρέπον την καταχώριση ένορκης δήλωσης σχετικά με αίτηση παραμε-
ρισμού — Δόθηκε χωρίς να ακουστεί η άλλη πλευρά — Ακυρώθηκε
με ένταλμα certiorari λόγω παράβασης των αρχών της φυσικής δικαι-
οσύνης.

10 Προνομακά εντάλματα — Certiorari — Παράβαση των αρχών της φυσι-
κής δικαιοσύνης — Ακυρώθηκε με ένταλμα certiorari διάταγμα του
Δικαστηρίου με το οποίο έδωσε άδεια σε διάδικο να καταχωρίσει
ένορκη δήλωση σχετικά με αίτηση παραμερισμού χωρίς να ακούσει
και την άλλη πλευρά.

15 Ο εναγόμενος καταχώρισε αίτηση για παραμερισμό απόφασης
εναντίον του, χωρίς να συνοδεύεται από ένορκη δήλωση. Το Επαρ-
χιακό Δικαστήριο του έδωσε άδεια να καταχωρίσει ένορκη δήλωση εκ
των υστέρων, κατόπιν αιτήματός του, αλλά χωρίς να ακούσει τον
ενάγοντα.

20 Κατόπιν εξασφάλισης άδειας από το Ανώτατο Δικαστήριο, ο ενά-
γων καταχώρισε αίτηση certiorari για ακύρωση της απόφασης.

Αποφασίστηκε ότι:

- (1) Η ένορκη δήλωση θα απέβλεπε στη στήριξη της αίτησης για παραμερισμό όπως προέκυπτε από το πρακτικό του Δικαστηρίου και αφού το διάταγμα που επέτρεψε την καταχώρισή της εκδόθηκε χωρίς να ακουστεί η άλλη πλευρά, είχαν παραβιαστεί οι αρχές της φυσικής δικαιοσύνης, γεγονός που το καθιστούσε υποκείμενο σε παραμερισμό. 5
- (2) Ανεξάρτητα από τη δυνατότητα έφεσης, συνέτρεχαν εξαιρετικές περιστάσεις για την ακύρωση του διατάγματος με ένταλμα certiorari, ενόψει της σημασίας του θέματος αναφορικά με την πάρα πέρα πορεία της υπόθεσης. 10
- Η αίτηση εγκρίθηκε χωρίς διαταγή για έξοδα.* 15

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- Ανθίμου (1991) 1 Α.Α.Δ. 41,* 20
- Καρατζαφέρης (1993) 1 Α.Α.Δ. 607,*
- Σωτηριάδης v. Βασιλείου και Άλλων (Αρ. 1) (1992) 1 Α.Α.Δ. 801,* 25
- Χαραλάμπους v. Χαραλάμπους (1993) 1 Α.Α.Δ. 1053,*
- Ηρακλέους v. Αστυνομίας (1995) 2 Α.Α.Δ. 250,*
- ABP Holdings Ltd (Αρ.1) (1995) 1 Α.Α.Δ. 185.* 30

Αίτηση.

Αίτηση για έκδοση του προνομιακού διατάγματος certiorari για την ακύρωση της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Κορφιώτης, Α.Ε.Δ.) ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 1996, στην Αγωγή Αρ. 5061/95. 35

Κ. Μελάς, για τον Αιτητή. 40

Σ. Παπασάββας για Κ. Τσιρίδη, για τους Καθ' ων η αίτηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο ενάγων-αιτητής υπέβαλε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού αί-

- τηση για απόφαση λόγω παράλειψης των εναγομένων-καθ' ων η αίτηση να καταχωρίσουν σημείωμα εμφάνισης. Το Δικαστήριο άκουσε μαρτυρία και επιφύλαξε την απόφασή του. Την οποία και εξέδωσε στις 15 Φεβρουαρίου 1996. Στις 6 Μαρτίου 1996, οι εναγομένοι υπέβαλαν αίτηση για παραμερισμό της απόφασης, χωρίς συνοδευτική ένορκη δήλωση. Σύμφωνα με τα γεγονότα που αναφέρονταν στην ίδια την αίτηση, είχαν καταχωρίσει σημείωμα εμφάνισης στις 16 Ιανουαρίου 1996, αντίγραφο του οποίου τοποθέτησαν την ίδια μέρα στη θυρίδα των δικηγόρων του ενάγοντα.
- 10 Απέδωσαν την έκδοση απόφασης εναντίον τους σε καλόπιστο λάθος ή αβλεψία ή στην παράλειψη του δικηγόρου του ενάγοντα να ενημερώσει το Δικαστήριο. Καταχωρίστηκε ένσταση από τον ενάγοντα και στις 13 Μαΐου 1996 το πρωτόδικο Δικαστήριο ενέκρινε προφορικό αίτημα των εναγομένων για καταχώριση ένορκης δή-
- 15 λωσης. Τηρήθηκε το ακόλουθο πρακτικό:

“Για ενάγοντα-Καθ’ ου η αίτηση: κα Χ” Αράπη για κκ Κ. Μελά & Συνεργάτες.

- 20 Για εναγομένους: κ. Χρ. Παύλου για κ. Κ. Τσιριδίδη & Σία Χρ. Παύλου: ζητώ άδεια να καταχωρήσω συμπληρωματική Ένορκη Δήλωση.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Ορίζεται για ακρόαση τις 27 Ιουνίου 1996 ώρα 9.00 π.μ. Άδεια δίνεται να καταχωρηθεί ένορκη δήλωση σε 15 μέρες από σήμερα (13.5.96)”.

25

- Στις 26 Ιουνίου 1996 χορήγησα άδεια για καταχώριση της παρούσας προς έκδοση διατάγματος certiorari. Ο αιτητής, όπως όφειλε, τη στηρίζει σε όσα κρίθηκε ότι αποκαλύπταν συζητήσιμο θέμα. Υποστηρίζει πως η άδεια για την καταχώριση ένορκης δή-
- 30 λωσης δόθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο καθ’ υπέρβαση της δικαιοδοσίας του και, κυρίως, κατά παράβαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης αφού δεν είχε δοθεί στο δικηγόρο του η ευκαιρία να ακουστεί. Με αποτέλεσμα την εκ των υστέρων “συμπλή-
- 35 ρωση πασχούσης-διαδικασίας ή δικονομικού μέτρου” και την κατ’ ουσία εξουδετέρωση της ένστασής του που ακριβώς είχε στη βάση της την άποψη πως δεν υπήρχαν γεγονότα ενώπιον του Δικαστηρίου. Επίσης, δεν υπήρχε αρχική ένορκη δήλωση για να μπορέι να τίθεται ζήτημα συμπληρωματικής.

- 40 Είναι η θέση των καθ’ ων η αίτηση, όπως εκφράστηκε με την ένορκη δήλωση του δικηγόρου κ. Χρ. Παύλου που συνοδεύει την ένστασή τους, πως στην πραγματικότητα δεν επεξήτησαν την καταχώριση ένορκης δήλωσης προς στήριξη της αίτησής τους. Αυτή υπερβλήθη κατ’ επίκληση της Δ. 48 θ.9(η), όσο και αν η αναφορά σ’

αυτήν, από γραφικό λάθος, δεν ήταν πλήρης. Η απόφαση που είχε εκδοθεί εναντίον τους ήταν από την όψη της διαδικασίας αντικανονική αφού κατά το χρόνο της έκδοσής της υπήρχε ήδη καταχωρημένο σημείωμα εμφάνισης και, συνεπώς, δεν χρειαζόταν ένορκη δήλωση προς στήριξή της. Ζήτησαν την καταχώριση της ένορκης δήλωσης μόνο για να ληφθεί υπόψη ως προς το θέμα των εξόδων, εφόσον το Δικαστήριο θα ενέκρινε τον παραμερισμό της απόφασης. Ο δικηγόρος του αντιδίκου τους είχε συμφωνήσει στον παραμερισμό, το Δικαστήριο κατέγραψε τη συμφωνία τους σε προηγούμενη εμφάνισή τους ενώπιόν του αλλά δεν επετεύχθη στο τέλος συναινετική λύση εξ αιτίας της διαφωνίας τους στο θέμα των εξόδων. Διέγραψε τότε το Δικαστήριο το πρακτικό που είχε τηρήσει και με εισήγηση των διαδίκων όρισε την αίτηση για μνεία, για να καταβληθεί νέα προσπάθεια αλλά και για να διερευνηθεί η πιθανότητα εξώδικης διευθέτησης της υπόθεσης. Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν απέτυχαν και στις 13 Μαΐου 1996, αφού στο μεταξύ καταχωρίστηκε και η ένσταση του ενάγοντα, υπέβαλαν το αίτημά τους για καταχώριση ένορκης δήλωσης “στην οποία θα αναφέρονταν αποκλειστικά τα γεγονότα που αποδείκνυαν ότι τα έξοδα του ενάγοντα δεν είχαν κανονικά και/ή δικαιολογημένα δημιουργηθεί”. Η ένορκη δήλωση που καταχωρίστηκε στη συνέχεια, όπως αναφέρεται, επιβεβαιώνει αυτή την πραγματικότητα.

Μου φάνηκε, και το ανέφερα στους διαδίκους, πως αυτή η τοποθέτηση αφήνει την αντιδικία χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο. Ο φόβος του ενάγοντα πως θα διαφοροποιείτο η βάση πάνω στην οποία θα κρινόταν η αίτηση για παραμερισμό, φαινόταν να διασκεδάζεται. Με κατάλληλο χειρισμό από τους διαδίκους θα μπορούσε να υλοποιηθεί η κοινή τους θέση πως η αίτηση για παραμερισμό θα έπρεπε να κριθεί χωρίς να ληφθεί υπόψη η ένορκη δήλωση που καταχωρίστηκε.

Οι καθ' ων η αίτηση είχαν υποστηρίξει πως με βάση τις υποθέσεις *Ανθίμου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 41 και *Re Σπύρος Καρατζαφέρης* (1993) 1 Α.Α.Δ. 607, η αίτηση θα έπρεπε να απορριφθεί. Υπήρχε διαθέσιμο το ένδικο μέσο της έφεσης και πάντως η διαταγή που εκδόθηκε δεν είναι αναθεωρήσιμη με ένταλμα της φύσης certiorari. Υποστήριξαν επίσης πως θα έπρεπε να θεωρηθεί πως η δικηγόρος των αιτητών είχε, στην ουσία, συγκατατεθεί στην παραχώρηση άδειας για την καταχώριση ένορκης δήλωσης. Εν τούτοις, αφού ουδέποτε αναζήτησαν ούτε σκόπευαν να αναζητήσουν στήριγμα άλλο από το ίδιο το περιεχόμενο της αίτησης για παραμερισμό που υπέβαλαν, δεν θα είχαν ένσταση στον παραμερισμό της. Δεν ήταν ποτέ η πρόθεσή τους να την επικαλεσθούν ούτε και η ένστα-

σή τους απέβλεπε στη διατήρηση της δυνατότητας που εμφανιζόταν να τους παρέχει.

5 Ο αιτητής στάθηκε στο πρακτικό που τηρήθηκε από το Επαρχιακό Δικαστήριο. Αφού από το περιεχόμενό του προέκυπτε πως η ένορκη δήλωση θα απέβλεπε στη στήριξη της αίτησης, θα έπρεπε να παραμεριστεί. Όσα άλλα αναφέρθηκαν από τους καθ' ων η αίτηση δεν ήταν δυνατό να το διαφοροποιήσουν ή να ληφθούν υπόψη και η αίτησή του θα πρέπει να εγκριθεί, με έξοδα.

10

Με απασχόλησε αν, κάτω από τις περιστάσεις, θα ήταν απαραίτητος ο παραμερισμός της πρωτόδικης απόφασης για να αγνοηθεί η ένορκη δήλωση που καταχωρίστηκε και να εκδικαστεί η αίτηση για παραμερισμό πάνω στη βάση των όσων συμφωνούσαν και οι δυο πλευρές πως θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη. Ένταλμα certiorari εκδίδεται κατά ενάσκηση διακριτικής εξουσίας και η διαπίστωση πως δεν θα εξυπηρετούσε χρήσιμο σκοπό μπορεί να οδηγήσει σε άρνηση έκδοσής του. (Βλ. Basu's Commentary on the Constitution of India, 6η έκδοση, Τόμος I σελ. 371). Κατέληξα πως οφείλω να επιληφθώ της ουσίας επειδή η έκφραση προθέσεων, όσο και αν δεν τίθεται ζήτημα ως προς τη γνησιότητά τους, δεν θα συνιστούσε αφ' εαυτής δικονομική εξέλιξη που θα διαφοροποιούσε τη βάση πάνω στην οποία το πρωτόδικο Δικαστήριο θα ασκούσε τη δικαιοδοσία του.

25

Είναι ορθό πως δεν είναι επιτρεπτή, στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, η αναμόρφωση του πρακτικού που τήρησε το πρωτόδικο Δικαστήριο. (Βλ. συναφώς *Σωτηριάδης v. Βασιλείου και Άλλων (Αρ.1)* (1992) 1 Α.Α.Δ. 801, *Κώστας Χαραλάμπους v. Ανδρούλλας Χαραλάμπους* (1993) 1 Α.Α.Δ. 1053, *Κώστας Ηρακλέους Μιχαήλ v. Αστυνομίας* (1995) 2 Α.Α.Δ. 250 και *Re ABP Holdings Ltd (Αρ.1)* (1995) 1 Α.Α.Δ. 185.

30

35 Το γεγονός ότι οι εναγόμενοι είχαν αναφερθεί σε συμπληρωματική ένορκη δήλωση δεν θα ενείχε εγγενή σημασία. Επίσης, δεν θα ενέκρινα τελικά την αίτηση για λόγους αναφερόμενους στη δικαιοδοσία του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Η Διαταγή 48 θ.8 και θ.9 καθορίζει ποιες αιτήσεις δεν είναι απαραίτητο να συνοδεύονται από ένορκη δήλωση. (Βλ. και Δ.48 θ.3). Οποτεδήποτε απαιτείται
40 ένορκη δήλωση, αυτή καταχωρείται όπως προβλέπεται στη Δ.48. (Βλ. *Vuitton v. Δέρμοσακ Λτδ και Άλλη* (1992) 1(B) Α.Α.Δ. 1453). Δεν εξετάζω τώρα αν το περιεχόμενο της αίτησης που εκκρεμεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου υπάγει πράγματι την περίπτωση στη Δ.48 θ.9(h). Αυτό είναι θέμα που εμπίπτει σε πρώτο

βαθμό στη δικαιοδοσία του Επαρχιακού Δικαστηρίου. Εκείνο που τώρα είναι σχετικό είναι το ότι το αίτημα που είχε υποβληθεί, και σημειώνω πως δεν έχει εγερθεί ζήτημα αναφορικά με το ότι ήταν προφορικό, εμφανίζεται να απέβλεπε στην καταχώριση ένορκης δήλωσης σε σχέση με την αίτηση για παραμερισμό. Όπως και η απόφαση με την οποία χορηγήθηκε άδεια για την καταχώρισή της. Με τη νέα Δ.64 έχει αρθεί η διάκριση μεταξύ άκυρης και αντικανονικής διαδικασίας. (Βλ. μεταξύ άλλων *Panayiotis Georghiou (Catering) Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1996) 3 Α.Α.Δ. 323) Δεν είμαι, επομένως, έτοιμος να συμφωνήσω, πολύ λιγότερο αφού οι αιτητές δεν έστρεψαν την προσοχή τους προς αυτή την εξέλιξη, πως η βάση της αίτησης για παραμερισμό δεν θα μπορούσε να αναπλαστεί ή πως δεν ενέπιπτε στη δικαιοδοσία του πρωτόδικου Δικαστηρίου η "συμπλήρωση πασχούσης διαδικασίας ή δικονομικού μέτρου".

Συμφωνώ όμως πως εμφανώς δεν δόθηκε στον ενάγοντα η ευκαιρία να ακουστεί. Την υποβολή του αιτήματος ακολούθησε η έγκρισή του χωρίς οτιδήποτε άλλο. Αυτό είναι που προκύπτει από το πρακτικό και δεν είναι επιτρεπτό να συνυπολογιστούν άλλα ή να στηριχτώ σε πιθανολογήσεις ή εκτιμήσεις.

Η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι αναθεωρήσιμη. Η υπόθεση *Re Σπύρος Καρατζαφέρης* (ανωτέρω) αναφερόταν στη διαφορετικής φύσης και προοπτικής απόφαση Επαρχιακού Δικαστηρίου σε ποινική δίκη πως δεν είχε αποδειχθεί εκ πρώτης όψεως υπόθεση. Η δε υπόθεση *Re Γενικός Εισαγγελέας* (1993) 1 Α.Α.Δ. 442, στην οποία παραπέμπει, είχε ως αντικείμενο "καθαρά διαδικαστικό θέμα η επίλυση του οποίου ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του σώματος (επρόκειτο για την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού) του οποίου η απόφαση αμφισβητείται". Και είναι αυτής της φύσης το θέμα που αναφέρθηκε πως δεν είναι αναθεωρήσιμο αφού η ορισμένη αντιμετώπισή του δεν προοιωνίζει το αποτέλεσμα και άφηνε άθικτα τα δικαιώματα των διαδίκων.

Εδώ είχε αναδειχθεί ως επίδικο το ζήτημα της δυνατότητας επιτυχίας της αίτησης για παραμερισμό όπως αυτή είχε υποβληθεί και η καταχώριση ένορκης δήλωσης στην ουσία εμφανιζόταν να συνιστά πρωθύστερη επίλυσή του, κατά προφανή επηρεασμό του δικαιώματος του ενάγοντα να υποστηρίξει την απόρριψη της αίτησης για παραμερισμό για το λόγο που πρόβαλε. Η προσβαλλόμενη απόφαση, ως εκδοθείσα κατά παράβαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης υπόκειται σε παραμερισμό. Με την πιο πάνω παράβαση εμφανή στο πρακτικό και πολύ περισσότερο ενόψει της

- σημασίας του θέματος αναφορικά με την παραπέρα πορεία, κρίνω ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις και ότι η πρωτόδικη απόφαση πρέπει να παραμεριστεί ανεξάρτητα από το διαθέσιμο του ενδίκου μέσου της έφεσης. (Βλ. συναφώς *R. v. Chief Constable of Merseyside* [1986] 1 All E.R. 257 η οποία υιοθετήθηκε στην υπόθεση *Ανθίμου* (ανωτέρω) και *Basu's* (ανωτέρω) σελ. 375 - 376).

- 10 Η αίτηση εγκρίνεται. Η απόφαση του Δικαστηρίου ημερομηνίας 13 Μαΐου 1996 παραμερίζεται. Συνακολούθως η ένορκος δήλωση που καταχωρίστηκε πρέπει να αγνοηθεί. Η διαπιστωθείσα παράβαση δεν μπορεί να αποδοθεί σε σφάλμα των καθ' ων η αίτηση και είναι ενδεδειγμένο, έχοντας υπόψη και την τοποθέτησή τους αναφορικά με την αναθεωρούμενη απόφαση, να μη εκδοθεί διαταγή για έξοδα.

15

Η αίτηση επιτυγχάνει χωρίς διαταγή για έξοδα.